



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 15732/2022
27.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Мирјане Андријашевић, Драгане Миросављевић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Васић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда ПИО Београд – Филијала Прокупље, чији је пуномоћник Јелена Босанац, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама странака изјављеној против пресуде Вишег суда у Прокупљу Гж 1320/21 од 24.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 27.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Вишег суда у Прокупљу Гж 1320/21 од 24.02.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Прокупљу Гж 1320/21 од 24.02.2022. године и пресуда Основног суда у Прокупљу П 1110/19 од 14.06.2021. године, тако што се **ОДБИЈА**, као **неоснован**, тужбени захтев да се обавезе тужени да му на име накнаде штете исплати износ од 752,74 динара, са законском затезном каматом од 28.03.2017. године до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове целокупног поступка у износу од 3.800,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

НЕ ПРИХВАТА СЕ, одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Прокупљу Гж 1320/21 од 24.02.2022. године, као о изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Вишег суда у Прокупљу Гж 1320/21 од 24.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 1110/19 од 14.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 752,74 динара, са законском затезном каматом од 28.03.2017. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 52.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Гж 1320/21 од 24.02.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке. Преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке

првостепене пресуде, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, с позивом на члан 404. ЗПП.

Посебна ревизија је изузетно правно средство предвиђено чланом 404. ЗПП. Наведеном одредбом прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побјигати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права.

По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду пресуду овог суда Рев 5214/2022 од 07.06.2022. године, донету у истом чињенично-правном спору, којом је правноснажно одбијен тужбени захтев за накнаду штете, посебна ревизија туженог је дозвољена ради уједначавања судске праксе.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији туженог, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, на страни туженог ја настала обавеза да тужиоцу исплаћује пензију од 24.12.2016. године, од када је постао корисник права на старосну пензију, а тужени је ту обавезу испунио са закашњењем, тек 10.03.2017. године. Вештачењем је обрачуната висина затезне камате од доспелости износа месечне пензије па до исплате, у укупном износу од 752,74 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев и обавезали туженог на накнаду штете у висини законске затезне камате на исплаћени износ пензија тужиоца од 24.12.2016. године до дана њене исплате, применом члана 154, 155, 295. и 186. Закона о облигационим односима.

Врховни касациони суд сматра да је становиште нижестепених суда засновано на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 5. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да се права из пензијског и инвалидског осигурања стичу, остварују и користе под условима и на начин утврђен тим законом. Ради се о личним правима (члан 6. став 1. Закона) која се не стичу по самом закону, већ одлуком - решењем туженог о признавању права на пензију, које се доноси на захтев осигураника. Тим решењем се, осим права на пензију, утврђује и њена висина. Због тога осигураник тек доношењем решења којим му је признато право на пензију стиче правни основ за своје

потраживање. То потраживање пре доношења решења није, као такво, ни постојало а није било ни доспело. Тек са доношењем и правноснажношћу решења успоставља се правни основ за исплату пензије, па се од тог дана може расправљати о евентуалном задоцњењу у испуњењу обавезе и потраживању затезне камате.

У конкретном случају, решење о признавању права на пензију и њеној висини донето је 14.02.2017. године, а заостале пензије су исплаћене 10.03.2017. године. Имајући у виду да је одредбом члана 108. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано да се пензије и новчане накнаде утврђују у месечним износима и исплаћују уназад, тужилац неосновано потражује затезну камату на износе пензије од 24.12.2016. године до исплате, због чега су нижестепене одлуке преиначене и тужбени захтев одбијен.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2, 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП припадају трошкови целокупног поступка, према оствареном успеху у спору и опредељеном трошковнику, и то за судске таксе за жалбу и другостепену одлуку у износу од по 1.900,00 динара, према важећој Таксној тарифи, па трошкови укупно износе 3.800,00 динара.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. и члана 165. ЗПП, одлучено је као у ставу другом и трећем пресуде.

Против правноснажне одлуке донете у другом степену, у делу који се односи на трошкове поступка, тужилац је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном (члан 404. ЗПП).

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20), оценио да нису испуњени услови за одлучивање о овој ревизији као изузетно дозвољеној.

Побијаним решењем одлучено је о трошковима поступка уз примену одредаба закона који регулишу право странке на накнаду трошкова и њихову висину, која не одступа од судске праксе по овом питању. Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 404. ЗПП за одлучивање о ревизији тужиоца, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, новог тумачења права или разматрања правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана везаних за одлучивање о накнади трошкова поступка, на основу чега је и одлучено је као у ставу четвртом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Ревизијом тужиоца побија се другостепено решење којим је преиначено решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, на основу члана 28. став 1. ЗПП, узима се само вредност главног дуга, док се према ставу 2. истог члана, камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и парнични трошкови не узимају у обзир ако не чине главни дуг.

Имајући ово у виду, као и да је у конкретном случају ревизија изјављена против другостепеног решења којим је одлучено о споредном тражењу тужиоца, које не чини главно потраживање, то је и ревизија недозвољена.

На основу изнетог, применом члана 413. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу петом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић